

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 30.4.2004
COM(2004) 341 végleges

2004/0117 (COD)

Javaslat

**AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS
AJÁNLÁSA**

**a kiskorúak és az emberi méltóság védelméről, valamint a választás jogáról az európai
audiovizuális és információs szolgáltatások iparának versenyképessége tekintetében**

(előterjesztő: a Bizottság)

INDOKLÁS

1. BEVEZETÉS

1998. szeptember 24-én a Tanács elfogadta az európai audiovizuális és információs szolgáltatások ipara versenyképességének a kiskorúak és az emberi méltóság védelme összehasonlítható és hatékony szintjének elérése céljából bevezetett nemzeti keretprogramok által történő fejlesztéséről szóló ajánlást¹ (98/560/EK) („az ajánlás”). Az ajánlás uniós szinten az első olyan jogi eszköz az audiovizuális és információs szolgáltatások tartalmával kapcsolatban, amely a műsorszórástól az internetig, valamennyi adásformát felölel.

Az ajánlás III. részében a (4) bekezdés arra szólítja fel a Bizottságot, hogy az ajánlás elfogadása után két évvel értékelő jelentést készítsen az Európai Parlament és a Tanács számára annak tagállamokban történő alkalmazásáról.

Az ajánlás végrehajtását először 2000-ben értékelték és az első jelentést 2001-ben tették közzé: Értékelő jelentés² a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek a kiskorúak és az emberi méltóság védelméről szóló, 1998. szeptember 24-i tanácsi ajánlás alkalmazásáról. A jelentés szerint az ajánlás végrehajtása általánosságban tekintve már kielégítő volt. A tanácsi ülés (Kultúra) 2001. június 21-én elfogadta az értékelő jelentéssel kapcsolatos következtetéseit, illetve a Parlament 2002. április 11-én elfogadta a jelentésről alkotott állásfoglalást³, amelyben felkérte a Bizottságot, hogy – megfelelő időben, és lehetőség szerint 2002. december 31. előtt – egy újabb jelentést állítson össze.

2003. december 12-én az Európai Bizottság egy új értékelő jelentést fogadott el az audiovizuális és információs szolgáltatások tekintetében a kiskorúak és az emberi méltóság védelméről szóló, 1998 szeptemberi tanácsi ajánlásról. A jelentés a tagállamokban és uniós szinten 2000 óta elfogadott intézkedéseket elemzi.

Annak érdekében, hogy lépést tartsanak a technológiai fejlődésből fakadó kihívásokkal, a Bizottság – a második értékelő jelentés nyomán következként – e további ajánlást javasolja.

2. KONTEXTUS

Az ajánlás arra kéri fel a tagállamokat, iparágakat, érdekelt feleket, valamint a Bizottságot, hogy tegyenek lépéseket a kiskorúak és az emberi méltóság védelmének a műsorszórásban és az internet szektoraiban történő megerősítése érdekében. Az interneten található tiltott, káros és nem kívánatos tartalom, illetve magatartás továbbra is aggályokkal tölti el a jogalkotókat, az iparágat és a szülőket. Mind mennyiségi (több “tiltott” tartalom), mind minőségi (új platformok, új termékek) tekintetben új kihívásokkal kell szembenézni. Figyelembe véve a számítógépek folyamatosan növekvő számítási teljesítményét és tárolókapacitását, valamint azt a

¹ HL L 270., 1998.10.07., 48. o.

² COM(2001) 106 végleges, 2001.02.27.

³ C5-0191/2001-2001/2087(COS).

tényt, hogy a szélessávú technológiák olyan tartalmak terjesztését teszik lehetővé, mint például videók megjelenítése harmadik generációs (3G) telefonokon, minden eddiginél nagyobb szükség van a biztonságos környezetre.

3. AZ AJÁNLÁS ALKALMAZÁSI KÖRE

Az ajánlás középpontjában az audiovizuális és információs szolgáltatások állnak, a műsorszórástól az internetig, az átadás valamennyi formájának felölelésével.

4. MIÉRT VAN SZÜKSÉG AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS AJÁNLÁSÁRA A BIZOTTSÁG AJÁNLÁSA HELYETT?

Mivel a tagállamok jogszabályainak harmonizálása az ipar-és kultúrpolitikára nem terjed ki, a Közösségnek nem kötelező erejű jogi eszközökkel, mint például ajánlásokkal, kell a Szerződésben foglalt feladatainak és kötelezettségeinek eleget tennie.

Az EK-szerződés ajánlások elfogadására hatalmazza fel a Bizottságot: a 249. cikk arról rendelkezik, hogy „feladatai ellátása érdekében és e szerződés rendelkezéseinek megfelelően ... a Bizottság ... ajánlásokat tesz”. A 211. cikk szerint „a közös piac megfelelő működésének és fejlődésének biztosítása érdekében a Bizottság ... ajánlásokat fogalmaz meg vagy véleményt ad az e szerződésben szabályozott kérdésekben, ha ezt e szerződés kifejezetten előírja vagy ő maga szükségesnek tartja”.

Mindazonáltal a Bizottság úgy tekinti, hogy e kérdésben az Európai Parlament és a Tanács ajánlását előnyben kell részesíteni a Bizottság ajánlásával szemben.

A szóban forgó ajánlás az európai audiovizuális és információs szolgáltatások iparának versenyképességét igyekszik fejleszteni olyan nemzeti keretprogramok bevezetése által, melyek célja a kiskorúak és az emberi méltóság védelme összehasonlítható és hatékony szintjének elérése. Ez jobban elérhető, ha az ajánlást a Tanács vitatja meg és fogadja el. Emellett az Európai Parlament az ajánlás első értékeléséről szóló, 2002. április 11-i állásfoglalásában⁴ teljes mértékben megerősítette a kiskorúak és az emberi méltóság védelmének szükségességét. Ebből következően helyénvalónak tűnik az Európai Parlamentet teljes mértékben bevonni az ajánlásról folytatott eszmecserébe és annak elfogadásába. Az Európai Parlament részvétele több nyilvános eszmecserét és az ajánlás nagyobb hatását eredményezi. Következésképpen, a Közösség által kitűzött cél jobban elérhető, ha az ajánlást az Európai Parlament és a Tanács fogadja el, mint ha a Bizottság fogadná el.

⁴

C5-0191/2001-2001/2087(COS).

5. AZ AJÁNLÁS JOGALAPJA

Az európai audiovizuális és információs iparág nagy lehetőséget kínál a munkahelyteremtéshez és nagyban hozzájárul a gazdasági növekedéshez. Javítani kell ezen ipari tevékenységek versenyképességét, különösen a technológiai fejlesztések, mint például a digitalizálás, hatékonyabb felhasználása tekintetében. Ezért az ajánlás javasolt jogalapja az EK-szerződés 157. cikke, mely azt írja elő a Közösség és a tagállamok számára, hogy biztosítsák a közösségi ipar versenyképességéhez szükséges feltételek meglétét, valamint e célból fellépésük célja az legyen, hogy – többek között-elősegítse az innovációs, kutatási és technológiafejlesztési politikákban rejlő ipari lehetőségek jobb kihasználását.

A 157. cikk képezte már az európai audiovizuális és információs szolgáltatások ipara versenyképességének a kiskorúak és az emberi méltóság védelme összehasonlítható és hatékony szintjének elérése céljából bevezetett nemzeti keretprogramok által történő fejlesztéséről szóló, 1998. szeptember 24-i tanácsi ajánlás⁵ jogalapját is, melyet ezen ajánlás, valamint az európai audiovizuális művek fejlesztését, terjesztését és vásárlásösztönzését előmozdító program végrehajtásáról (MEDIA Plus-Fejlesztés, terjesztés és vásárlásösztönzés 2001-2005) szóló, 2000. december 20-i tanácsi határozat⁶ egészít ki.

⁵ HL L 270., 1998.10.07., 48. o.

⁶ HL L 13., 2001.1.17., 35. o.

Javaslat

**AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS
AJÁNLÁSA**

**az európai audiovizuális és információs szolgáltatások iparának versenyképessége
tekintetében a kiskorúak és az emberi méltóság védelméről, valamint a válaszadás
jogáról**

(EGT vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS
AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre, és különösen annak 157. cikkére,
tekintettel a Bizottság javaslatára⁷,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére⁸,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére⁹,

a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárással összhangban,

- (1) Az európai audiovizuális és információs szolgáltatások iparának versenyképességét a kiskorúak és az emberi méltóság védelme összehasonlítható és hatékony szintjének elérése céljából bevezetett nemzeti keretprogramok által történő fejlesztéséről szóló, 1998. szeptember 24-i 98/560/EK tanácsi ajánlás¹⁰ az audiovizuális és információs szolgáltatások tartalmával kapcsolatban közösségi szinten az első olyan jogi eszköz, amely a műsorszórástól az internetig, az átadás valamennyi formájára kiterjed.
- (2) A 276/1999/EK határozattal¹¹ az Európai Parlament és a Tanács egy többéves közösségi cselekvési tervet fogadott el az internet biztonságosabb használatának a világhálón található tiltott és káros tartalom ellen folytatott harccal történő elősegítéséről (a „Cselekvési terv a biztonságosabb internetért”).
- (3) Az 1151/2003/EK európai parlamenti és tanácsi határozat¹² két évvel meghosszabbította a Biztonságosabb Internet Cselekvési Tervet, valamint módosította annak alkalmazási körét, hogy egyrészt nemzeti szinten az információcserét és a

⁷ HL C [...], [...], [...]. o.

⁸ HL C [...], [...], [...]. o.

⁹ HL C [...], [...], [...]. o.

¹⁰ HL L 270., 1998.10.07., 48. o.

¹¹ HL L 33., 1999.02.06., 1. o. A legutóbb az 1882/2003/EK rendelettel (HL L 284, 2003.10.31., 1. o.) módosított határozat.

¹² HL L 162., 2003.07.04., 1. o.

vonatkozó szereplőkkel folytatott koordinációt ösztönző intézkedéseket, másrészt a csatlakozó országokra vonatkozó különleges rendelkezéseket foglaljon bele.

- (4) A belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem, egyes jogi vonatkozásairól szóló, 2000. június 8-i 2000/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv¹³ egyértelművé tesz néhány jogi fogalmat és összehangol bizonyos szempontokat annak érdekében, hogy az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások teljes mértékben ki tudják aknázni a belső piaci elvekből fakadó lehetőségeket. A 2000/31/EK irányelv számos rendelkezése ugyancsak kapcsolódik a kiskorúak és az emberi méltóság védelméhez, különösen a 16. cikk (1) bekezdésének e) pontja, miszerint a tagállamoknak és a Bizottságnak a kiskorúak és az emberi méltóság védelmére vonatkozó magatartási kódexek kidolgozását kell ösztönözniük.
- (5) Az új technológiák és a médiainnováció következtében változó médiahelyzet szükségessé teszi, hogy a gyerekeknek, valamint a szülőknek megtanítsák a média hatékony használatát.
- (6) A tagállamok a törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezésekben meghatározott, televíziós műsorszolgáltató tevékenységre vonatkozó egyes rendelkezéseinek összehangolásáról szóló 89/552/EGK tanácsi irányelv módosításáról szóló, 1997. június 30-i európai parlamenti és tanácsi irányelvvel¹⁴ kapcsolatos nyilvános konzultációban javaslatot tettek arra, hogy a médiaismeretet vegyék fel a 98/560/EK ajánlás által felölelt témakörök közé.
- (7) A Bizottság támogatja az olyan (ön)szabályozó szervek közötti együttműködést, illetve a tapasztalatok és a jó gyakorlatok megosztását, melyek az audiovizuális tartalom minősítésével vagy osztályozásával foglalkoznak, azzal a céllal, hogy valamennyi szemlélő számára, de különösen a szülőknek és a gyerekeknek, lehetővé tegye a programok tartalmának értékelését.
- (8) Amint azt a 97/36/EK irányelvvel kapcsolatos nyilvános konzultáció alkalmával javasolták, a válaszadás jogát helyénvaló valamennyi médiában alkalmazni.
- (9) A nők és férfiak reklámokban és a médiában ábrázolt képéről szóló, 1995. október 5-i tanácsi állásfoglalás¹⁵ arra kéri fel a tagállamokat és a Bizottságot, hogy megfelelő intézkedéseket hozzanak egy, a nők és a férfiak társadalombeli adottságairól és lehetőségeiről alkotott sokszínű és reális kép terjesztése érdekében.
- (10) Az árukínálat és a szolgáltatásnyújtás, illetve az ezekhez történő hozzáférés tekintetében a nők és férfiak közötti egyenlő bánásmódról szóló tanácsi irányelvre irányuló javaslata¹⁶ előterjesztésekor a Bizottság megjegyezte, hogy a nemek médiában, illetve reklámokban történő ábrázolása fontos kérdéseket vet fel a férfiak és nők méltóságának védelmével kapcsolatban, ugyanakkor arra a következtetésre jutott, hogy e kérdéseket nem lenne helyénvaló az említett javaslatban megválaszolni.

¹³ HL L 178., 2000.07.17., 1. o.

¹⁴ HL L 202, 1997.07.30., 60. o.

¹⁵ HL L 296., 1995.11.10., 15-16. o.

¹⁶ COM (2003) 657.

- (11) Helyénvaló összeegyeztetni az emberi méltóság védelme és a szólásszabadság elvét egy olyan médiákon átívelő szemlélet tagállamok által történő elfogadása által, melynek konkrét célja az iparág ösztönzése a nemen, fajon vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékossgon, koron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés bármilyen típusának elkerülésére vagy az azzal szemben folytatott küzdelemre.
- (12) Ezen ajánlásnak a technológiai fejlesztések figyelembevétele céljából ki kell egészítenie a 98/560/EK ajánlást.

I. AJÁNLJA, hogy a tagállamok egy olyan bizalmi légkört segítsenek elő, amely az alábbiak által támogatja az audiovizuális és információs szolgáltatások iparának fejlesztését:

- (1) annak megfontolása, hogy a hazai jogba vagy gyakorlatba olyan intézkedéseket vezessenek be, amelyek célja, hogy valamennyi médiában biztosítsák a válaszadás jogát, azon lehetőség sérelme nélkül, hogy annak módját az egyes médiatípusok sajátosságaihoz igazítsák
- (2) promóció a technológiai fejlesztések kezdeményezésének ösztönzésére, a műsorszóró szolgáltatásokkal kapcsolatosan már létező jogi és egyéb intézkedések mellett és azokkal összhangban, illetve az érintett felekkel szoros együttműködésben:
 - fellépés a kiskorúak számára az online audiovizuális és információs szolgáltatások felelősségteljes használatának elősegítése érdekében, főként azáltal, hogy a szülőket, nevelőket és tanárokat – különösen a médiaismereten és a médiaoktatási programokon keresztül – fokozottabban ráébresztik az új szolgáltatásokban rejlő lehetőségekre, illetve megismertetik velük azokat az eszközöket, melyek segítségével az online audiovizuális és információs szolgáltatások a kiskorúak számára biztonságossá válhatnak.
 - fellépés – adott esetben és szükség esetén – a kiskorúak számára a minőségi tartalom és szolgáltatások beazonosításának, illetve az azokhoz történő hozzáférés elősegítése érdekében, beleértve az oktatási létesítményekben és a nyilvános helyeken történő hozzáférés biztosítását.
- (3) az iparág ösztönzése a nemen, fajon vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékossgon, koron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés elkerülésére

II. AJÁNLJA, hogy az iparágak és érdekelt felek:

- (1) pozitív intézkedéseket dolgozzanak ki a kiskorúak javára, beleértve olyan kezdeményezéseket, melyek megkönnyítik az audiovizuális és információs szolgáltatásokhoz történő széleskörűbb hozzáférésüket, ugyanakkor elkerülik a potenciálisan káros tartalmat; beleértve az ún. 'bottom-up', azaz alulról felfelé, a tagállamok önszabályozó és együttesen szabályozó testületei közötti együttműködés, valamint az olyan kérdésekkel kapcsolatos legjobb gyakorlatok megosztása által történő harmonizációt, mint például egy közös, leíró szimbólumrendszer, melynek segítségével a szemlélők értékelhetik a programok tartalmát

- (2) hatékony intézkedéseket dolgozzanak ki valamennyi médiában a nemek, fajon vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékoságon, koron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés elkerülésére, az ilyen megkülönböztetés elleni küzdelemre, valamint egy sokszínű és reális kép terjesztése a nők és a férfiak társadalombeli adottságairól és lehetőségeiről.

Kelt Brüsszelben, ...-án/-én

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök

MELLÉKLET

INDIKATÍV IRÁNYMUTATÁS A VÁLASZADÁSI JOG BIZTOSÍTÁSÁRA VALAMENNYI MÉDIÁN KERESZTÜL, A HAZAI JOGBAN HOZOTT INTÉZKEDÉSEK VAGY GYAKORLAT NEMZETI SZINTEN TÖRTÉNŐ VÉGREHAJTÁSÁHOZ

Célkitűzés: a tagállamok hazai jogában vagy gyakorlatában olyan intézkedések bevezetése, melyek valamennyi médián keresztül biztosítják a választadás jogát, annak sérelme nélkül, hogy annak módját az egyes médiatípusok sajátosságaihoz igazítsák.

- A tagállamok által elfogadott egyéb polgári, közigazgatási és büntetőjogi rendelkezések sérelme nélkül, nemzetiségétől függetlenül bármely természetes vagy jogi személy, amelynek jogos érdekeit, különösen, de nem kizárólag, megbecsülését és jó hírnevét megsértették azáltal, hogy bizonyos **tényeket egy kiadványban vagy adásban** megjelentettek, annak joga van a választadáshoz vagy azzal egyenértékű jogorvoslathoz. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a választadási jog vagy egyéb jogorvoslati eszközök tényleges gyakorlását ésszerűtlen kikötések vagy feltételek ne akadályozzák meg. A választ a megindokolt kérelemtől számított ésszerű időn belül egy olyan időpontban és olyan módon kell megküldeni, amely megfelel a kérelem által említett közzétételnek vagy adásnak.
- A választadás vagy egyenértékű jogorvoslat jogát egy tagállam joghatósága alá tartozó összes média vonatkozásában szükséges biztosítani.
- A tagállamok meghozzák azon intézkedéseket, amelyek biztosítják a választadás jogát vagy az azzal egyenértékű jogorvoslatok jogát, és meghatározzák az ezek gyakorlására követendő eljárást. Biztosítják különösen, hogy erre megfelelő időtartam álljon rendelkezésre, és hogy az eljárások alkalmasak legyenek arra, hogy a jogokat vagy az egyenértékű jogorvoslatot a más tagállamokban honos vagy letelepedett természetes vagy jogi személyek megfelelően gyakorolhassák.
- A választadás vagy egyenértékű jogorvoslat jogának gyakorlására irányuló kérelmet vissza kell utasítani, amennyiben az igénylőnek nem fűződik jogos érdeke az ilyen választadás közzétételéhez, illetve ha a választadás a közszemérem normáinak megsértésével járna.
- Rendelkezni kell olyan eljárásokról, amelyek által biztosított a bírói felülvizsgálat a választadási vagy azzal egyenértékű jogorvoslathoz fűződő jog gyakorlásával kapcsolatos viták esetén.